

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вид заняття	Назва теми
Самостійна робота 1	Тема: Становлення та розвиток методики викладання мови. Шляхи розвитку методики викладання української мови Питання: Зародження методики викладання мови. Розвиток методики викладання словесності в XIX ст. (зокрема внесок українських письменників у справу розвитку методики викладання української мови, створення шкільних підручників українською мовою, «Буквар» Тараса Шевченка, система мовної освіти С. Русовою, педагогічна діяльність Ф. Буслаєва, В. Стоюніна, І. Срезневського, К. Ушинського, В. Водовозова, В. Острогорського та інших). Становлення української методики викладання мови в XX ст.. Актуальні проблеми сучасної методики викладання мови в школі: загальні питання викладання мови в школі, посилення виховної функції уроків мови, підвищення розвивальної функції навчання засобами мистецтва слова, удосконалення форм і методів викладання мови в школі. Творче завдання: «Методика в портретах» Оберіть постать видатного педагога, мовознавця або письменника та проаналізуйте його внесок у розвиток методики викладання української мови (визначте ключові ідеї діяча щодо: мети і завдань мовної освіти; методів і прийомів навчання; ролі вчителя й учня; змісту підручників або навчальних матеріалів; актуальність ідей досліджуваного діяча для сучасної школи). Зберіть інформацію з наукових джерел, фахових статей, педагогічних праць, електронних енциклопедій (уникайте суто біографічного викладу – акцентуйте увагу на методичних ідеях). Підготуйте мультимедійну презентацію або постер, у якому візуально покажіть головні ідеї, цитати, зображення, схеми.
Самостійна робота 2	Тема: Нормативні документи, що регламентують процес навчання української мови у закладах освіти Питання: Аналіз чинних державних програм та підручників з української мови. Принципи побудови шкільних підручників. Творче завдання: Розподіліть між собою для аналізу програми та відповідні шкільні підручники для НУШ. Виконайте запропоновані завдання та підготуйте презентацію та виступ на практичному занятті. Визначте динаміку розвитку мовленнєвих умінь учнів за класами (у вигляді таблиці або схематично). Проаналізуйте підручник (структура змісту; зміст теоретичних понять та їх відповідність програмі; система вправ; графічне та кольорове оформлення; наявність довідкових матеріалів; уроки розвитку мовлення), звертаючи увагу на характер дидактичного матеріалу, його відповідність вимогам стандарту концепцій мовної освіти, чинної програми. Дайте характеристику проблемним, пошуковим завданням. Проаналізуйте систему тренувальних вправ одного параграфу підручника (різноманітність завдань, диференційований характер завдань, відповідність програмі та вимогам формування практичних умінь та навичок).

Самостійна робота 3	Тема: Інноваційні та інформаційно-комунікаційні технології навчання української мови. Питання. Поняття інновацій. Типологія інноваційних технологій. Комунікативно-діяльнісний, інтерактивний, компетентнісний та особистісно орієнтований підходи. Технології розвитку критичного мислення, проєктного та змішаного навчання. Медіаосвітні технології та цифрові інструменти в навчанні української мови. Імерсивні, проєктні та ігрові технології навчання. Програмоване навчання. Комп'ютеризоване навчання. Вивчення програмового матеріалу укрупненими частинами. Переваги, ризики й перспективи впровадження інновацій у практику навчання української мови. Творче завдання: «Цифровий урок». Оберіть тему уроку української мови (за шкільною програмою). Спроектуйте конспект інтерактивного заняття, у якому використано одну або кілька інноваційних технологій та цифрові інструменти (наприклад: інтерактивне опитування (Kahoot, Mentimeter, Quizizz), елементи гейміфікації тощо). Опишіть у структурі уроку: мету та очікувані результати, методи та прийоми навчання; хід заняття (етапи, діяльність учителя й учнів); засоби, сервіси чи платформи, які ви використали. Підготуйте коротку демонстрацію (відео, слайди або симуляцію фрагмента). Додайте 5–7 речень рефлексії, у яких поясніть, як обрані інструменти сприяють розвитку мовних і комунікативних компетентностей учнів.
Самостійна робота 4	Тема: Словникова робота на уроках української мови. Питання: Лінгводидактичні основи словникової роботи. Зміст і форми словникової роботи. Словникові вправи. Лексична робота на уроках граматики. Робота над словом на уроках мови та інших предметів. Робота зі словниками. Формування лексичних умінь і навичок. Творче завдання: проєкт «Словниковий щоденник учня» Ознайомтеся з видами словникової роботи (тематична, етимологічна, тлумачна, орфографічна, фразеологічна тощо). Створіть зразок словникового щоденника для учня 5–7 класу, який містить: розділи для запису нових слів; рубрику «Моє відкриття» (етимологія, походження); блок «Слово в дії» (приклади з художнього тексту, власні речення); розділ «Мовні родичі» (синоніми, антоніми, фразеологізми). Оформіть щоденник у графічному форматі (Canva, PowerPoint ...). Додайте методичний коментар: як і з якою метою можна використовувати щоденник на уроках мови.
Самостійна робота 5	Тема: Робота із розвитку зв'язного мовлення учнів Питання: Основні напрями роботи з розвитку мовлення і принципи мовленнєвої підготовки учнів. Мовленнєвознавчі поняття і шляхи їх засвоєння. Ознайомлення з мовленнєвими нормами та комунікативними якостями мовлення. Характеристика мовлення учнів: види, форми й типи мовлення. Удосконалення рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Аудіювання, читання. Робота над продуктивними видами мовленнєвої діяльності. Говоріння, письмо. Джерела й методичні прийоми роботи з розвитку мовлення Диференційована система робіт з розвитку зв'язного

	мовлення: проблема класифікації; система письмових робіт; види творчих робіт; варіативність системи; формування вмінь і навичок з розвитку мовлення. Види вправ з розвитку писемного мовлення учнів середніх класів: репродуктивні; репродуктивно-оцінні; твори різних жанрів; твори й перекази. Твори в старших класах: вимоги до учнівських творів; підготовка учнів до написання твору. Види переказів. Помилки в мовленні учнів. Творче завдання: «Конструктор уроку розвитку мовлення» Розробіть конспект уроку з розвитку мовлення з урахуванням принципів комунікативності, інтеграції видів мовленнєвої діяльності й диференційованого підходу, орієнтований на один тип висловлювання: розповідь, опис або роздум; або на один із стилів мовлення (художній, науковий, публіцистичний тощо). Передбачте роботу над: аудіюванням і читанням (рецептивні види); говорінням і письмом (продуктивні види). Зазначте: мету уроку, завдання та очікуванні результати; етапи, методичні прийоми та види діяльності учнів; елементи гейміфікації; засоби диференціації завдань (рівневі картки, інструкції, індивідуальні доручення). Додайте короткий коментар (до 0,5 стор.) з обґрунтуванням вибору форм і методів.
Самостійна робота 6	Тема: Розвиток навичок читання за допомогою цифрових технологій. Питання: Читацька грамотність. Розвиток навичок читання у XXI столітті. Проблеми формування читацької грамотності. Особливості розвитку навичок читання в умовах НУШ. Штучний інтелект та персоналізовані рекомендації текстів для розвитку читання. Адаптивні освітні програми та цифрові підручники для різних рівнів читацької компетентності. Використання VR/AR-технологій для інтерактивного читання та занурення у текст. Розробка уроків та проєктів із використанням цифрових ресурсів для читання. Медіаграмотність та цифрова культура у процесі читання. Оцінювання та моніторинг читацьких навичок у цифровому середовищі. Дидактичні принципи та стратегії створення завдань з розвитку навичок читання з використанням цифрових засобів навчання. Творче завдання: «Методичний гайд: цифрові стратегії для розвитку читацької грамотності» Створіть методичний гайд (практичний посібник) для вчителів української мови на тему «Як розвивати читацьку грамотність учнів за допомогою цифрових технологій». У гайді (практичному посібнику) передбачте такі розділи: короткий теоретичний вступ (актуальність проблеми у XXI ст.); огляд 3–4 ефективних цифрових інструментів; приклади завдань або вправ для різних вікових груп; поради щодо диференціації й оцінювання результатів читання; рекомендації з безпечного та етичного використання цифрових ресурсів. Оформіть гайд (практичний посібник) у зручному форматі (PDF, Canva, Sway, PowerPoint).

Самостійна робота 7	Тема: Основні напрями роботи зі стилістики та риторики Питання: Предмет і завдання шкільної стилістики. Функціонально-стилістичне спрямування у вивченні мови. Опрацювання стилів мовлення у 5-7 класах. Узагальнення і систематизація знань зі стилістики. Формування стилістичних умінь та навичок. Стилiстичнi вправи. Елементи риторики в 5-9 класах. Уроки риторики в старших класах. Творче завдання: Стилiстичний аналіз і трансформація тексту Оберіть публіцистичний або художній текст (обсяг – 10-15 речень). Проведіть стилістичний аналіз: визнач стиль і тип мовлення; окресліть мовні засоби, характерні для обраного стилю (лексичні, морфологічні, синтаксичні); проаналізуйте доцільність використаних мовних засобів. Трансформуйте текст в інший стиль (наприклад, з художнього – в офіційно-діловий або науковий). Напишіть короткий коментар (5–6 речень) про зміни у стилістичній структурі тексту після трансформації.
--------------------------------	--